

APSTIPRINU:

L.Lūse

Rundāles pils muzeja direktore
2023. gada 30. jūnijā

**Rundāles pils muzeja
PUBLISKAIS PĀRSKATS
par darbu 2022. gadā**

Bauskas novada Rundāles pagastā, 2023

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA	3
1.2. MUZEJA DARBĪBAS MĒRKIS, FUNKCIJAS UN PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI	6
2. IESTĀDES FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	7
2.1. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	7
2.2. KRĀJUMA DARBS	9
2.3. PĒTNIECISKAIS DARBS	10
2.4. RESTAURĀCIJAS DARBS	11
2.5. PARKA ATJAUNOŠANA UN UZTURĒŠANA	11
2.6. SAIMNIECISKAIS DARBS	12
2.7. PAKALPOJUMI UN UZLABOJUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ	13
2.8. IESTĀDES VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI	14
3. PERSONĀLS	14
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	14
4.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI	14
4.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR MUZEJA DARBU	18
4.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU UN STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	18
5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	19

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Rundāles pils muzejs strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pakļautībā un ir izcilākais Latvijas baroka un rokoko mākslas piemineklis. No 2013. gada 1. janvāra Rundāles pils muzejs darbojās kā valsts pārvaldes iestāde – muzejs, pamatojoties uz Nolikumu, kas ar MK Noteikumiem Nr. 915 apstiprināts 2012. gada 18. decembrī.

Muzejs dibināts 1972. gada 2. janvārī.

Rundāles pils muzejs akreditēts līdz 2032. gadam.

Rundāles pils muzejs atrodas valsts nozīmes arhitektūras un mākslas pieminekļu kompleksā un apsaimnieko 23 ēkas ar dažādu pielietojumu. Muzeja pārziņā ir valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Rundāles viduslaiku pils (Nr. 9175), valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi: Rundāles pils apbūves ansamblis (Nr. 6178), Rundāles pils (Nr. 6181), dārznieka māja (Nr. 6182), krogs (Nr. 6183), parks (Nr. 6185), stāļi ar saimniecības piebūvēm (Nr. 6186), vārti un žogs (Nr. 6187) un valsts nozīmes mākslas pieminekļi: parkets (2 telpās) (Nr. 3029), krāsnis (3) (Nr. 3028), kāpnes (2) (Nr. 3027), griestu un sienu mākslinieciskā apdare (29 telpās) (Nr. 3026) un griestu gleznojumi (7 telpās) (Nr. 3025). Rundāles pils ir Valsts nozīmes kultūras piemineklis, kuras kompleksa apsaimniekošanā ir jāievēro likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

Rundāles pils muzeja kopējā ēku un būvju platība ir 14 369 m² (56 ēkas un būves), kopējā zemes gabala platība zem ēkām un pils parkā ir 86,27 ha. Baroka dārzs ar regulāro parku un rožu dārzu aizņem 10 ha lielu platību, medību parks aizņem 32 ha.

Muzejam ir ekspozīcija „Kurzemes hercogu kapenes”, kas atrodas Jelgavas pilī.

Darbinieku amata vietu skaits ir 114 vienības. Vidējais nodarbināto skaits 110 darbinieki. Pārskata gadā vidējā darba alga mēnesī 1 strādājošam ir EUR 964,00.

Turpinās muzeja struktūrvienību reorganizācija un optimizācija.

No 2006. gada 5. maija nekustamais īpašums „Rundāles pils muzejs” nodots Finanšu ministrijas valdījumā. 2018. gada 12. decembrī noslēgts līgums starp VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un Rundāles pils muzeju par nekustamā īpašuma “Rundāles pils muzejs” un “Rundāles pils stādaudzētava” apsaimniekošanu un lietošanu.

Rundāles pils muzeja publiskais pārskats sagatavots pamatojoties uz Ministru kabineta 2010. gada 5. maijā izdotajiem noteikumiem Nr. 413 „Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem”.

Muzeju vada direktore, ko apstiprina amatā Ministru kabinets pēc Kultūras ministrijas ieteikuma, nemot vērā Muzeju padomes atzinumu. Muzeja vadības modelis un organizatoriskā struktūra ļauj realizēt

muzeja pamatfunkcijas, radīt jaunus pakalpojumus, veidot sabiedrības izglītošanai dažādus tematiskus pasākumus, sadarboties ar sociālajiem partneriem, iesaistīt dažādas sabiedrības grupas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Muzeja kolektīvs ir elastīgs, radošs un spējīgs piedalīties citu institūciju sadarbības projektos.

Stratēģisko uzdevumu izpilde pārskata gadā saistīta ar izstāžu un ekspozīciju veidošanu, pils ansambļa ēku, pils interjeru restaurāciju, parka atjaunošanu un izveidi.

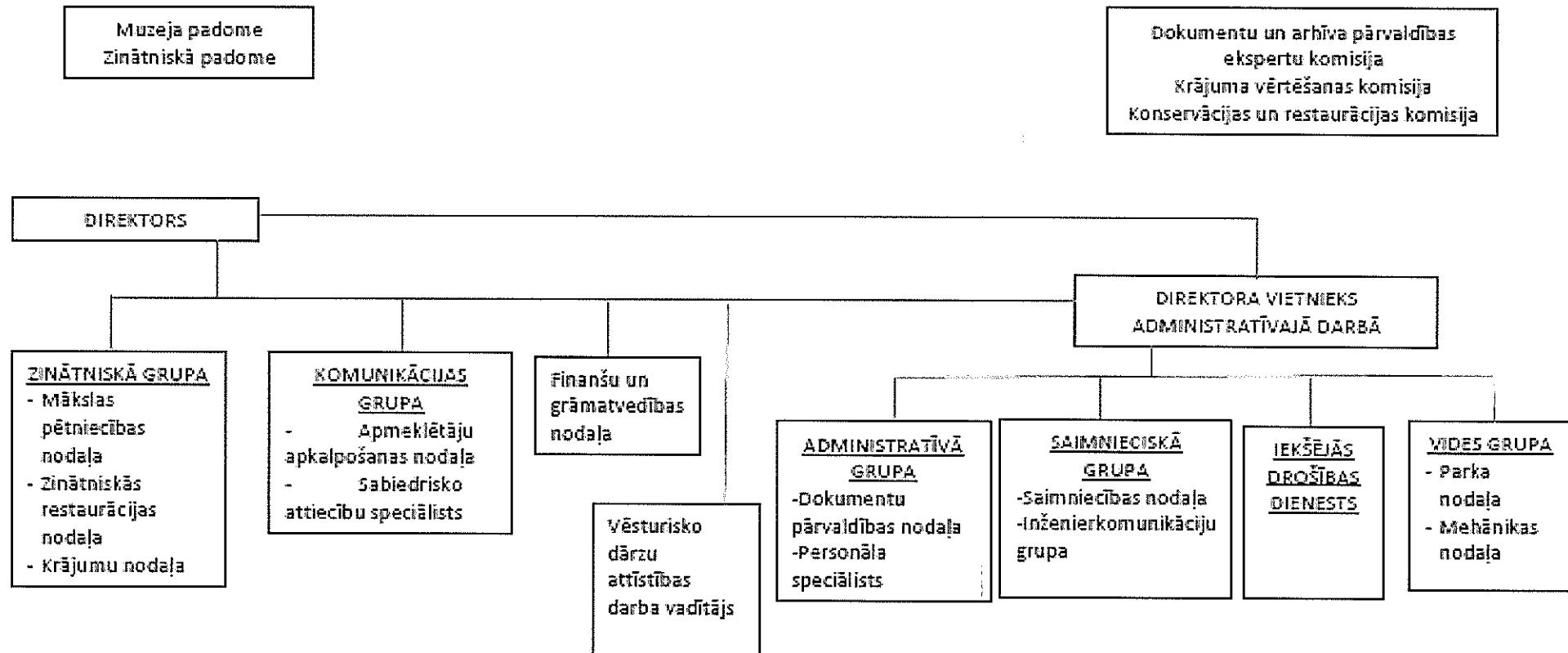
Pārskata periodā apmeklētājiem bija atvērtas Jelgavas Kurzemes hercogu kapenes. Veiksmīgi izraudzīta un kompetenta darbinieka dēļ tika pieņemts lēmums Kurzemes hercogu kapenes atvērt apmeklētājiem arī ārpus aktīvās tūrisma sezonas.

Turpinās jautājuma aktualizācija par muzeja juridiskā statusa maiņu. Juridiskā statusa maiņa un iespēja uzkrāt līdzekļus kapitālieguldījumiem, ļautu atrisināt situāciju, ka ir jāveido "nulles" budžets, kas neparedz uzkrājumu veidošanu, lai produktīvi varētu strādāt arī gada sākumā, kad pašu ieņēmumu daļa ir neliela. Ir pieņemti grozījumi Muzeju likumā, kas ļauj mainīt juridisko statusu, taču ekonomiskā situācijā pasaulē saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā un Covid-19 krīzes sekām norāda uz piesardzību un nepieciešamību detalizēti izanalizēt kurā brīdī ir iespējama juridiskā statusa maiņa.

Iestādes mērķtiecīgas un funkcionāli efektīvas darbības nodrošināšanai, nemot vērā lietderības un ekonomiskās efektivitātes apsvērumus, iestādes vadītājs iestādē izveidojis sekojošas grupas:

- Administratīvā grupa, kas sastāv no Dokumentu pārvaldības nodaļas un personāla speciālista;
- Komunikācijas grupa, kas sastāv no Apmeklētāju apkalpošanas nodaļas un sabiedrisko attiecību speciālista;
- Saimnieciskā grupa, kas sastāv no Saimniecības nodaļas un Inženierkomunikāciju grupas;
- Vides grupa, kas sastāv no Parka nodaļas un Mehānikas nodaļas;
- Zinātniskā grupa, kas sastāv no Zinātniskās restaurācijas nodaļas, Mākslas pētniecības nodaļas un Krājuma nodaļas;
- Iekšējais drošības dienests;
- Finanšu un grāmatvedības nodaļa;
- Vēsturisko dārzu attīstības darba vadītājs.

RUNDĀLES PILS MUZEJA STRUKTŪRSHĒMA

1.2. Muzeja darbības mērķis, funkcijas un pārskata gada galvenie uzdevumi

Muzeja misijas definējums

Rundāles pils muzeja misija ir izglītot sabiedrību par dažādiem arhitektūras, mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas jautājumiem, izveidojot Rundāles pils ansambli par starptautiski nozīmīgu mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centru, uzturot Latvijas senās mākslas vēstures krātuvi, veidojot Eiropas dekoratīvās mākslas un sakrālās mākslas pastāvīgās eksposīcijas.

Muzeja darbības virzieni

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Rundāles pils muzejs:

- atjauno un uztur Rundāles pils ansambli kā vienotu 18. gadsimta arhitektūras, monumentāli dekoratīvās mākslas pieminekli, pilnveidojot 18. gadsimta interjeru eksposīciju un to papildinot ar augstvērtīgiem mākslas darbu oriģināliem;
- kopj un uztur Baltijas lielāko vēsturisko dārzu ar rozāriju;
- veido un uztur Kurzemes hercogu kapeņu eksposīciju Jelgavas pilī;
- papilda muzeja zinātnisko arhīvu par Latvijas arhitektūras un mākslas pieminekļiem, materiāliem par Latvijas senākā mākslas vēstures perioda arhitektūru, tēlotājmākslu un mākslas amatniecību, Latvijas muižnieku dzimtām un Rundāles pils restaurācijas darba procesiem, nodrošina arhīva un krājuma pieejamību pētniekiem;
- nodrošina pastāvīgo eksposīciju pieejamību un izstāžu veidošanu, kā arī izglītojošo pasākumu organizēšanu;
- sagatavo informatīvus un zinātniskus izdevumus;
- sniedz konsultācijas un palīdzību restaurācijas u.c. jautājumos citu kultūras pieminekļu apsaimniekotājiem un interesentiem;
- veido informatīvo datubāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam (turpmāk tekstā NMKK);
- izstrādā un īsteno projektus saskaņā ar muzeja darbības mērķi;
- piedalās gan vietēju, gan starptautisku sadarbības projektu īstenošanā;
- nodrošina muzeja pasākumu publicitāti;
- pēta sabiedrības pieprasījumu pēc muzeja pakalpojumiem un analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- apmāca gidus un koordinē gida pakalpojumus;
- nodrošina prakses iespējas dažādu specialitāšu (vēstures, mākslas vēstures, restaurācijas u.c.) studentiem.

Muzeja darbības mērķi

1. Veidot un uzturēt Rundāles pils muzeja krājumu kā nacionālas nozīmes krātuvi, kurā atspoguļota Latvijas un Eiropas senās mākslas attīstība, nodrošinot atbilstošus priekšnosacījumus krājuma saglabāšanai, papildināšanai, attīstībai un pārvaldībai.
2. Sekmēt muzejā uzkrātā mantojuma dokumentēšanu, pētniecību, interpretāciju un komunikāciju, kā arī sniegt metodisku atbalstu ekspozīciju veidošanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos.
3. Lai izglītotu un informētu sabiedrību, pilnvērtīgi izmantojot tradicionālās un attīstot jaunas muzeja komunikācijas formas, nodrošināt apmeklētāju apkalpošanu Rundāles pils muzeja ekspozīcijās un parkā.
4. Lai sekmētu muzeja nepārtrauktu un ilgtspējīgu darbību, plānot un organizēt nepieciešamos resursus un apstākļus, kā arī uzturēt iekārtas un infrastruktūru atbilstošā tehniskā stāvoklī.
5. Uzturēt un veidot Rundāles pils ansambļa teritoriju, rožu dārzu un franču dārzu kā vienotu 18. gadsimta dārzu mākslas pieminekli.

2. IESTĀDES FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 615 289	5 616 446	4 311 432
1.1.	dotācijas	2 994 407	3 261 512	3 261 367
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	611 847	2 350 000	1 045 131
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	9 035	4 934	4 934
2.	Izdevumi (kopā)	3 513 206	5 805 229	4 497 961
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 215 845	3 235 699	2 713 085
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 215 845	3 235 699	2 713 085
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 297 361	2 569 530	1 784 876

Muzeja finanšu resursus izdevumu segšanai 2022. gadā veido:

1. valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem 3 250 134 EUR apmērā, tai skaitā:
 - 1 482 462 EUR Rundāles pils jumta pārbūves 3. (noslēdzotās) kārtas realizēšana;
 - 94 715 EUR energoresursu sadārdzinājums;

- 24 022 EUR Kultūras ministrijas finansējums muzeja izstāžu projektiem "Durvis uz vēsturi. Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē" un "Baroka tēlniecības mistika: Johans Georgs Pinzels un citi 18. gadsimta Ļvivas meistari";
 - 25 000 EUR Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstīto projektu īstenošanai (piešķirts konkursa kārtībā) – muzeja 50 gadu jubilejas svinību ietvaros atbalstīts Johana Ādama Hillera operas izrādes "Mīla uz laukiem" iestudējums (izrādes 24. maijā un 2. jūlijā) un saņemts papildu atbalsts izstādes "Baroka tēlniecības mistika: Johans Georgs Pinzels un citi 18. gadsimta Ļvivas meistari" transportēšanai un apdrošināšanai;
2. 11 233 EUR valsts budžeta transferts (platību maksājumi no Eiropas lauksaimniecības fonda un finansējums nodarbinātības pasākumam "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs";
 3. 1 045 131 EUR ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
 4. 4 934 EUR ziedojumi un dāvinājumi, t.sk. mērķfinansējums noteiktu projektu īstenošanai – Kurzemes hercoga Frīdriha un Kurzemes hercoga Jēkaba meitas princese Kristīne Sofijas sarkofāgu restaurācijas pabeigšanai.

Pārskata periodā izdevumu daļu palielināja 2020.gada ieņēmumi, kas tika pārcelti uz 2021.gadu un tika izlietoti jumta pārbūves projekta realizēšanai un energoresursu sadārdzinājumam. Pārskata periodā nebija iespējams izpildīt pašu ieņēmumu plānu, jo tradicionāli lielāko daļu muzeja apmeklējuma veido ārvalstu tūristi, bet tūrisma nozari joprojām spēcīgi ietekmēja Covid-19 krīzes izraisītās sekas (pilnībā slēgts Tālo Austrumu tūrisma segments) un Krievijas karadarbības uzsākšana Ukrainā, kas ievērojami samazināja ieceļojošā tūrisma īpatsvaru no tādām valstīm kā Vācija, Francija un Amerika, un saprotamu iemeslu dēļ tika bloķēts Krievijas tūrisma segments. Muzeja darbību bija iespējams nodrošināt, iespēju robežās samazinot plānotos izdevumus par kapitālieguldījumiem un izdevumus precēm un pakalpojumiem, prioritizējot noteikti pārskata gadā veicamos darbus un saņemot papildu finansējumu energoresursu izmaksu sadārdzinājuma segšanai no valsts budžeta.

Muzejam pieejamais finansējums ir izlietots muzeja pamatdarbības nodrošināšanai – pils interjeru iekārtošanai, mākslas priekšmetu kolekciju veidošanai, eksposīciju un izstāžu darbībai, zinātniskām publikācijām, pils ansambļa uzturēšanai, komunikācijai ar sabiedrību, piesaistot apmeklētājus savām aktivitātēm.

Muzeja darbības mērķis ir veidot un uzturēt Rundāles pils muzeja krājumu kā nacionālas nozīmes krātuvi, kurā atspoguļota Latvijas un Eiropas senās mākslas attīstība, nodrošinot atbilstošus priekšnosacījumus krājuma saglabāšanai, papildināšanai, attīstībai un pārvaldībai.

Muzeja krājums veidojies atbilstoši četriem galvenajiem muzeja darbības virzieniem.

1. Rundāles pils kā Kurzemes hercogu vasaras rezidences interjeru veidošana ar 18. gadsimta tēlotājas un dekoratīvās mākslas priekšmetiem.

2. Eiropas un Latvijas dekoratīvās mākslas pastāvīgā eksposīcija "No gotikas līdz jūgendstilam".

3. Latvijas baznīcu māksla, 16.–18. gadsimts,

4. Latvijas muižu un piļu kultūra 16.–19. gadsimts.

Muzeja krājums saskaņā ar Muzeju likumu ir Nacionālā muzeju krājuma sastāvdaļa, ir valsts bagātība un atrodas tās aizsardzībā.

Rundāles pils muzeja krājuma vienību skaits 2022. gada 31. decembrī ir 73 459 vienības, tajā skaitā:

- pamatkrājums 40 330 vienības,
- palīgkrājums 33 129 vienības.

Atbilstoši krājuma politikai krājums 2022. gadā papildināts ar 3 301 vienību, no kurām 56 ir pamatkrājuma vienības.

Kopējais pirkumu skaits 46 un saņemtas dāvinājumā 844 vienības.

Pārskata gadā turpinās darbs pie informācijas ievadīšanas krājuma un zinātniskā arhīva uzskaites sistēmā (KAUS) un tajā izdarīti 1 167 ieraksti.

Krājuma saglabāšana

Pārskata periodā konservētas un restaurētas 188 krājuma vienības, tai skaitā:

1. Mēbeles, kokgriezumi, polihromija - 67
2. Gleznas (veikta pastāvīgās eksposīcijas gleznu konservācija) - 12
3. Tekstīlijas (tekstila paraugi, tekstiliju sakopšana kapenēs) - 5
4. Metāla eksponāti - 59
5. Cita veida eksponāti (pulksteņi, grāmatas u.c.) – 45

Krājuma finansiālā novērtēšana

Pārskata gadā turpināta muzeja krājuma finansiālā novērtēšana. 2022. gadā novērtēto vienību skaits – 54 701. Veikta krājuma esības pārbaude 88 vienībām.

Krājuma izmantošana

2022. gadā eksponētas 6 920 pamatkrājuma vienības. Pamatekspozīcijās izmantotas 5 342 krājuma vienības, tai skaitā 5 264 pamatkrājuma vienības.

Deponējumi

Kopējais deponēto krājuma vienību skaits – 625, kopējais deponēto pamatkrājuma vienību skaits – 534.

2.3. Pētnieciskais darbs

Pētnieciskā darba politikas galvenās prioritātes:

1. Rundāles pils ansambla arhitektūras, vēstures un teritorijas izpēte, t.sk. arheoloģiskie izrakumi vecās Grothusu pils vietā, pētījumi par Rundāles muižu un bijušajiem pils īpašniekiem;
2. Ar Kurzemes hercogu Bīronu dzimtu saistītās tēmas, piemēram, hercoga Pētera mākslas kolekcija, Bīronu pilis Kurzemē;
3. 18. gadsimta sadzīves un svētku kultūra;
4. Vēsturisko dārzu un parku kultūra;
5. Kurzemes hercogu kapenes Jelgavas pilī un memoriālā māksla Latvijā;
6. Latvijas muižu un piļu kultūra 16.–19. gadsimtā;
7. Dažādas Latvijas senākā posma (13.–19. gs.) mākslas un amatniecības tēmas, t.sk. baznīcu māksla, 18. gadsimta glezniecība;
8. Muzeja krājuma priekšmetu izpēte, t.sk. tehnoloģiskā izpēte pirms restaurācijas darbu veikšanas.

Pārskata gadā saturiski, mākslinieciski un informatīvi papildināta daļa pamatekspozīcijas telpu, kā arī pamatekspozīcija “No gotikas līdz jūgendstilam”.

Eksponēts 14 izstāžu, no kurām trīs ir atklātas pārskata periodā. Pārskata periodā, atzīmējot Rundāles pils muzeja dibināšanas 50 jubileju, atklāta izstāde no muzeja krājuma “Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē” un izstāde no privātpersonas deponējuma “Gadalaiki”. Rundāles pils muzeja izstāžu zālē pils stalljos no 6. jūlija līdz 31. augustam tika eksponēta izstāde “Baroka tēlniecības mistika: Johans Georgs Pinzels un citi 18. gadsimta Līvivas meistari”. Izstādē bija iespējams apskatīt 20 izcilā vēlā baroka laikmeta tēlnieka Johana Georga Pinzela (ap 1720?–1761?), kā arī citu Līvivas reģiona meistarū koka skulptūras no Borisa Voznicka Līvivas Nacionālās mākslas galerijas kolekcijas krājuma. Tā īstenota sadarbībā ar Nacionālo muzeju

– Lietuvas Dižkunigaitijas valdnieku pili Viļņā kā daļa no atbalsta programmas Ukrainas kultūras mantojuma saglabāšanā un pasargāšanā no tiešiem kara draudiem.

Tiek strādāts pie 17 zinātniskās pētniecības tēmām. Muzejā novadītas četras lekcijas, organizēts starptautisks seminārs un zinātniska konference. Notiek darbs pie izstāžu katalogu rakstiem. Izdots Laumas Lancmanes sagatavotais ceļvedis “Rundāles pils parks un dārzi” latviešu un angļu valodā.

2.4. Restaurācijas darbs

Restaurācijas darbu Rundāles pils muzejā var sadalīt vairākos līmeņos:

1. Restaurācijas darbs, ko veic zinātniskās restaurācijas nodaļa, kas veic muzeja eksponātu stāvokļa uzraudzību, preventīvo konservāciju, konservāciju un restaurāciju; koordinē telpu mākslinieciskās apdares restaurāciju; restaurē eksponātus muzeja izstādēm; sniedz konsultācijas muzejiem un mākslas pieminekļu īpašniekiem; vada ekskursijas restaurācijas speciālistiem.
2. Restaurācijas darbs, ko veic inženierkomunikāciju grupa, kas veic muzeja ēku un telpu tehniskā stāvokļa uzraudzību un remontu; atbild par remonta - restaurācijas darbiem muzeja kompleksā.
3. Restaurācijas darbs, ko veic uzņēmumi – restaurācijas darbu veicēji uz konkrētu līgumu pamata.

Konservācijas – restaurācijas komisijas sastāvā veiktas apgaitas pa restaurācijas darbnīcām un pils restaurācijas objektiem, definēti restaurācijas darbu uzdevumi, apspriesta darbu metodika un kvalitāte un objekti pieņemti pēc restaurācijas.

Galvenais restaurācijas darba virziens 2022. gadā bija saistīts ar eksponātu restaurāciju izstādes “Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē” vajadzībām.

2.5. Parka atjaunošana un uzturēšana

Papildināti dekoratīvo augu stādījumi vairākos bosketos.

Regulāri kopts rožu dārzs. Cirpti dzīvžogi 10 392 m un veidoti vainagi 656 lodveida liepām. Regulāri kopti 16 bosketi ar kopējo platību 20 992 m² un četri parteri, kurus veido bukšu ornamenti, zālienai un dekoratīvais segums, ar platību 3724 m². Parteru vajadzībām sētas un audzētas viengadīgās puķes.

Veikta lielo koku vainagu sakopšana muzeja teritorijā un liepu špaleras sašaurināšana.
Atjaunota augsne narcišu kolekcijā.

Izstrādāts Rundāles pils franču dārza laistīšanas sistēmas projekts.

Pils parka Liliju bosketā izbūvēta drenāžas sistēma.

2.6. Saimnieciskais darbs

Nozīmīgi un finansiāli ietilpīgi darbi ir saistīti ar pils tehniskā aprīkojuma – apkures, elektroinstalācijas, ūdensvada un kanalizācijas sistēmu – uzlabošanu un rekonstrukciju, drošības sistēmu izveidi. Regulāri notiek visu tehnisko sistēmu ekspluatācijas uzlabošana un uzturēšana darbībā.

Pārskata gadā prioritātes bija pils jumta pārbūves 3. kārtas realizēšana un telpu sagatavošana izstādes “Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē” vajadzībām, tādēļ veikts piecu telpu (Nr. 63, 64, 65, 66, 67) remonts.

Veikts logu remonts Dārznieku mājas pirmā stāva telpām.

Turpināti remontdarbi austrumu pusē stāļu ēkā – akustikas paneļu montāža.

Vairākās pils telpās turpinās plāisu monitoringa procedūra.

Ierīkota lietus ūdens drenāža pils kompleksa Kroga ēkas Nr.9 un darbnīcas ēkas Nr.10 dienvidu/rietumu pusē gar pamatiem.

Veikts pils kompleksa Oranžērijas ēkas nosūces ventilācijas iekārtas remonts, ventilatoru nomainīta.

Izstrādāts Rundāles pils muzeja siltumapgādes sistēmas energoefektivitātes paaugstināšanas tehniski ekonomiskais pamatojums.

Veiktas ūdens apgādes sistēmas, dziļurbumu, ventilācijas sistēmu gaisa dzesēšanas iekārtu apkopes.

Veikta ventilācijas sistēmu gaisa vadu pārbaude un tīrīšana pils ēkā.

Tiek sekots līdzi jaunumiem tehnikas tirgū, un pakāpeniski nomainīta nokalpojusī parka kopšanas tehnika pret jaunu, kvalitatīvu un videi draudzīgāku. Tiek turpināta pāreja uz elektriskajiem parka kopšanas agregātiem (ar akumulatoriem), kas uzlabos klimatu un samazinās CO₂ izmešu daudzumu, kā arī samazinās trokšņa līmeni parkā. Pārskata gadā iegādāts mini ķēžu ekskavators stādu bedru rakšanai, akumulatora muguras miglotājs augu aizsardzības pasākumu nodrošināšanai, lapu pūtējs, platforma stādu kastu vadāšanai, sniega pūtējs rožu ieziemošanai un komposta sijājamais kauss.

Izgatavoti rožu zaru turētāji, izstāžu vitrīnas, skapīši, postamenti un cita veida inventārs.

2.7. Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Rundāles pils muzeja bezmaksas pieejamie pakalpojumi:

- Autostāvvieta autobusiem un vieglajām automašīnām.
- Tualetes pilī un pils ansambļa teritorijā.
- Invalīdu ratiņu pacēlājs, lai nodrošinātu muzeja pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
- Garderobe pils cokola stāvā.
- Somu glabātuve.
- Muzeja noteiktajā kārtībā tiesības bez maksas iepazīties ar muzeja krājuma uzskaites kartotēkām un priekšmetiem.
- Muzeja noteiktajā kārtībā iespēja izmantot muzeja Zinātnisko arhīvu un bibliotēku.
- Pamatēkspozīcijas daļa "Pils virtuve"
- Izstādes „Rundāles pils būvvēsture” un „Akmens kalumi un metālkalumi Latvijā”.
- Izstāde „Durvju un logu apkalumi Latvijā 18. un 19. gadsimtā”
- Izstāde „Zaļie stikli”
- Izstāde “Biljards un citas spēles”
- Baznīcu mākslai veltīta eksposīcija pils Sv. Ģimenes kapelā.

Rundāles pils muzeja maksas pakalpojumi:

- Pils pamatekspozīcijas apskate.
- Eksposīcijas „No gotikas līdz jūgendstilam” apskate.
- Izstādes „Pompa Funebris” apskate.
- Parka apskate pavasara, vasaras un rudens sezonās. Parka apskatei katra mēneša pirmajā svētdienā noteikta 50% atlaide.
- Rundāles pils eksposīcijas „Kurzemes hercogu kapenes” Jelgavas pilī apskate.
- Telpu noma.
- Valsis Baltajā zālē.

Izstādes „18. gs. mode”, „Kurzemes hercogiene Doroteja un grāfu Mēdemu dzimta”, „Kurzemnieki 18. gs. portretos” un „Fon Bēru dzimta Kurzemē” apskate iekļauta pils pamatekspozīcijas apskatē.

2.8. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

Pārskata gadā turpināts pilnveidot iestādes darbības modeli un izvērtēt iestādes darbības efektivitāti esošajās struktūrvienībās, analizējot pārskata gada rezultatīvos rādītājus. Pēc nepieciešamības aktualizēti spēkā esošie un izstrādāti jauni iekšējie normatīvie akti.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu vadību, muzejā organizēts plānošanas darbs un veikta darbu analīze. Darbiniekiem veikta darbinieku darbības novērtēšana par 2022. gadu. Izstrādāts Rundāles pils muzeja darba gada plāns.

3. PERSONĀLS

2022. gadā Rundāles pils muzejā bija 114 amata vietas. Parka atjaunošanas un kopšanas darbos, remontdarbos un ar apmeklētāju apkalpošanu saistītos amatos tiek nodarbināti uz laiku pieņemti darbinieki, kuru darba atlīdzībai izmantots ārstata finansējums.

Rundāles pils muzeja darbiniekiem iespēju robežās tiek nodrošinātas profesionālās izaugsmes iespējas, sniedzot iespējas apmeklēt dažādus seminārus, apmācības, mācību braucienus un profesionālās kvalifikācijas celšanas kursus muzeja profilam atbilstošās kompetencēs. Muzeja darbiniekiem tiek nodrošināta veselības apdrošināšana.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Rundāles pils muzejs sniedz vairākus maksas pakalpojumus – eksposīcijas, izstāžu un parka apskati, telpu un teritorijas īri pasākumiem, konferenču un semināru organizēšanai, nedzīvojamā telpu nomu, gidi pakalpojumus, liela apjoma filmēšanas iespējas, senās mūzikas koncertu un pasākumu organizēšanas iespējas, tirdzniecības vietu nomu. Nodrošināta muzeja izdevumu un suvenīru tirdzniecība.

2022. gadā pandēmijas globālā ietekme uz tūrisma nozari un apmeklētāju apkalpošanu mazinājās, tomēr bija vēl jūtama. Pandēmijai sekoja negaidīts Krievijas iebrukums Ukrainā februārī, kas būtiski ietekmēja tūrisma plūsmu 2022. gada sezonā.

Valstī 2022. gada sākumā Covid-19 izplatība strauji samazinājās, no 1. aprīļa tika pārtraukti lielākā daļa drošības nosacījumu. Attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu tika noteikts, ka visiem ir

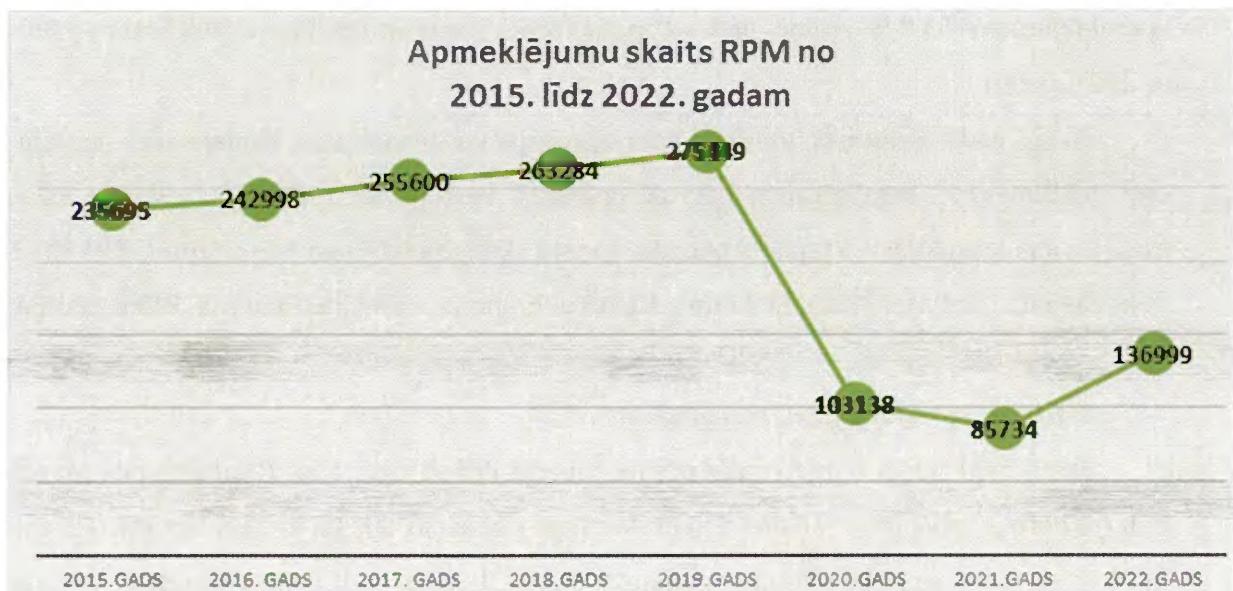
pieejami visi pakalpojumi bez papildu drošības prasībām un pakalpojumu sniedzējs varēja lemt par papildu drošības pasākumiem. Rundāles pils muzejā tika saglabātas norādes ar aicinājumu ievērot distanci un atzīme pie centrālās ieejas, ka pakalpojumi tiek nodrošināti epidemioloģiski nedrošā vidē.

Pārskata periodā apmeklētājiem bija atvērtas Kurzemes hercogu kapenes Jelgavas pilī, kuras turpmāk apmeklētājiem būs pieejamas visu gadu, izņemot darbinieka prombūtni (atvaļinājums).

Pils parka teritorijā tiek piedāvāti izbraucieni ar elektromobili.

Apmeklējuma skaita pārskats Rundāles pils muzejā no 2015. – 2022. gadam.

Muzeja apmeklējumu skaits kopš 2015. gada ik gadu palielinājās un 2019. gadā sasniedza rekordlielu apmeklējumu skaitu (275 449 apmeklējumi). Pandēmijas ietekmē rādītāji dramatiski kritās līdz 103 138 apmeklējumiem 2020. gadā un 85 734 apmeklējumiem 2021. gadā. 2022. gadā apmeklējums salīdzinot ar 2021. gadu pieauga par 60% - 136 999 apmeklējumi. Pieaugums, visticamāk, būtu vēl lielāks, ja 2022. gada februārī nenotiku Krievijas iebrukums Ukrainā. Kara sākumā daļa tūrisma grupu rezervāciju no Vācijas un Francijas tika atceltas, saasinātas ģeopolitiskās situācijas uztveres dēļ un pilnībā tika pārtraukta sadarbība ar tūristiem no Krievijas.

Apmeklējumu skaita salīdzinājums pret 2021. gadu.

2022. gada pirmo mēnešu apmeklējumu nav iespējams salīdzināt, jo 2021. gada sākumā (janvārī, februārī, martā) muzejs, saskaņā ar valdības rīkojumiem, bija slēgts apmeklētājiem. Aprīļa mēneša salīdzinošo straujo kāpumu veidojis pamatekspozīcijas, parka, izstāžu un bezmaksas apmeklējums. Atsākoties sezonai, turpmākos mēnešus apmeklējums salīdzinoši tikai auga, izceļoties

novembra (+534 %) un decembra (+369 %) mēnešos. To arī var skaidrot ar 2021. gada ierobežojumiem. Muzejs bija slēgts apmeklējumiem no 2021. gada 21. oktobra līdz 14. novembrim. Decembra apmeklējuma statistiku 2022. gadā uzlabojuusi iespēja apmeklēt muzeju pēc darba laika uzveduma “Lai šoziem pavasaris tuvu” ietvaros.

2022. gadā turpinājās 2020. gadā iezīmējusies tendence dominēt individuālajam apmeklējumam (63.8 %), tomēr nedaudz palielinājās grupu apmeklējums (9.9% vai +4.3% salīdzinot ar 2021. gadu).

2022. gadā Krievijas uzsāktā kara situācija un pieņemtais lēmums dot iespēju Ukrainas civiliedzīvotājiem, kara bēgļiem Latvijā, apmeklēt muzeju bez maksas, noteica to, ka valstu topā trešajā vietā ierindojās Ukraina. Aptaujāto tūristu skaits sadalījumā pa valstīm (TOP 10) 2022. gadā veidojās šāds: Latvija, Vācija, Ukraina, Lietuva, Francija, Grieķija, Igaunija, Itālija, Polija, Spānija.

Darbs ar apmeklētājiem, pieejamība.

Kopš 2021. gada 1. maija ekskursijas muzejā drīkst vadīt tikai Rundāles pils muzeja atestētie gidi (ar derīgu apliecību). Vienreizējā ekskursijas vadīšanas atļauja gidiem bez muzeja apliecības no 2021. gada 1. maija vairs nebija nopērkama. No 2020. gada ir atjaunota Rundāles pils muzeja gidiu atestācijas kārtība.

Kopš 2011. gada apliecības ir izsniegtas 396 gidiem. 2022. gadā pirmreizējo eksāmenu vēlējušies kārtot 5 gidi, visiem veiksmīgs rezultāts. Apliecības derīguma termiņu atjaunojuši 60 gidi. 2022. gada ikgadējā gidiu informatīvā dienā ZOOM tiešsaistē piedalījās 159 gidi.

2020. gadā tika uzsākts ieviest interaktīvu audiovizuālu tūlītējās lietošanas aplikāciju (tūlītējā lietotne) un bezkontakta digitālos stacionāros stendus ekspozīcijā – digitālo gidi. 2022. gadā tika

turpināta tekstu tulkošana, audiofailu ierakstīšana un apstrāde franču valodā. Tieka veikta digitālā gida testēšana un funkcionalitātes uzlabošana sadarbībā ar programmētāju.

2022. gadā atbilstoši visām prasībām ieviests jauns pasākuma veids “Stādu un dārza preču tirgus”, kas tiek organizēts divas reizes gadā – pavasarī un rudenī. Turpināta sadarbība ar Liepājas Simfonisko orķestri. Aktivitāts izglītojošais darbs un komunikācija ar sabiedrību, ieviešot vairākas regulāras aktivitātes – “Senioru trešdiena” (vienu reizi mēnesī), “Randinš dārzā” (katra gada jūnijā) u.c.

Turpinās izglītojošo programmu realizācija – izglītojošā galda spēle “Zosu spēle Rundāles pili” un izglītības programma skolēniem “Jaunie restauratori”. Abās spēlēs iekļauta ekskursija Rundāles pilī un tās iekļautas “Latvijas skolas somas” programmā.

2022. gadā notikušas 20 muzejpedagoģiskās programmas “Zosu spēle Rundāles pili” kopā izglītojot 470 dalībniekus un 17 muzejpedagoģiskās programmas “Jaunie restauratori” kopā izglītojot 350 dalībniekus.

Fokusējoties uz ģimenēm ar bērniem, turpināts piedāvāt izglītojošo orientēšanās spēli “Iepazīsti Rundāles pils ekspozīciju”.

Sabiedrības informēšanai un izglītošanai nodrošināta regulāra informācijas atjaunošana Rundāles pils muzeja mājaslapā www.rundale.net. Mājaslapa nodrošina informāciju par muzeju, tā piedāvājumu un darbojas kā komunikācijas līdzeklis ne tikai apmeklētājiem, bet arī sadarbības partneriem, vēsturniekiem un mākslas zinātniekiem. Pamatinformācija par muzeja darbu mājaslapā pieejama latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. Regulāri tiek aktualizēta informācija par pasākumiem un citām aktualitātēm. Informācija par muzeja darbību tiek atjaunota arī citās interneta vietnēs –www.muzeji.lv, <http://tourism.bauska.lv/>, www.leta.lv, www.bns.lv, www.tvnet.lv, www.draugiem.lv, www.rundale.lv, www.bauskasdzive.lv, un sociālajos tīklos *Twitter*, *Facebook* un *Instagram*.

Rundāles pils muzejā ir pieejami pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana invalīdiem. No 2008. gada cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem ir izveidots panduss ieklūšanai pilī un pieejams pacēlājs. Ir pieejami trīs sanitārie mezgli – pils telpās, tualetēs pils teritorijā un pils dārzā. Redzes invalīdiem muzejā ir pieejami cimdi, ar kuriem aptaustīt priekšmetus.

4.2.Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par muzeja darbu

Apmeklētājiem pieejama atsauksmu grāmata, kurā katrs pils apmeklētājs var ierakstīt savus vērojumus, viedokļus, sūdzības vai novēlējumus. Atsauksmu grāmata regulāri tiek pārskatīta, īpašu uzmanību pievēršot kritikai un negatīviem komentāriem, tomēr vairums ierakstu liecina, ka muzeja darba novērtējums ir pozitīvs.

Muzeja iesaiste sociālajos tīklos *Twitter*, *Facebook* un citos nodrošina iespēju regulāri monitorēt sabiedrības viedokli par iestādes darbu. Arī šajā auditorijas segmentā dominē pozitīvs muzeja darba novērtējums.

Tiek organizētas arī apmeklētāju aptaujas par saņemtajiem pakalpojumiem muzeja teritorijā.

4.3.Sadarbība ar nevalstisko sektoru un starptautiskā sadarbība

Nosaukums, norises vieta	Pasākuma/ projekta mērķis	Laiks	Sadarbības partneris	Valsts, pilsēta
Ārvalstu muzeju apmeklējumi un pieredzes apmaiņa	Sadarbība tūrisma jomā, labo piemēru prakse	Visu gadu	Ārvalstu muzeji	Dažādas valstis
Ārvalstu vēstniecību Latvijā darbinieku un Ārvalstu ministriju delegātu vizītes	Veicināt Latvijas un ārvalstu sadarbību tūrisma, kultūras un izglītības jomā	Visu gadu	Vēstniecības	Dažādas valstis
Ārvalstu mākslinieku un mākslas zinātnieku uzņemšana, muzeja darbinieku dalība ārvalstu konferencēs	Sadarbība, sadarbību tūrisma, kultūras un izglītības jomā	Visu gadu		Francija, Vācija, Igaunija
Informatīvas ekskursijas angļu, krievu, vācu valodās	Dažādu pasaules tūrisma firmu pārstāvju informēšana par RPM piedāvājumu	Visu gadu	Dažādas ārvalstu tūrisma aģentūras	Dažādas valstis
Ārvalstu žurnālistu uzņemšana	Iepazīstināt ar muzeja sniegtajiem pakalpojumiem	Visu gadu	Dažādu valstu žurnālisti, TAVA, Bauskas TIC, ZTA	Dažādas valstis
Līdzdalība Baltijas jūras pīļu un muzeju asociācijā	Kontaktu uzturēšana, līdzdalība <i>Castles and museums around the Baltic Sea</i>	Periodiski	Baltijas jūras pīļu un muzeju asociācija	Visas asociācijas dalībvalstis
Dalība Latvijas Muzeju biedrībā, Zemgales tūrisma asociācijā, ICOM u.tml.	Uzturēt kontaktus un veicināt Rundāles pils muzeja atpazīstamību, aktīvi darboties muzeja un tūrisma nozarē	Visu gadu	Muzeju biedrība, ZTA, ICOM	Latvija, dažādas valstis
Sadarbība ar Rundāles pils atbalsta fondu	Attīstīt Rundāles pils muzeju, piesaistot papildus finansējumu, kas muzejam kā valsts iestādei nav iespējams	Visu gadu	RPAF	Latvija

5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

2023. gadā plānotie svarīgākie uzdevumi

1. Izstāde “Ziedošie gobelēni” no 15.06.–17.09.2023. (LNMM DDM organizētās tekstilmākslas triennāles satelītpunkts) – starptautisks sadarbības projekts ar Francijas lietišķās mākslas krātuvi *Mobilier National*.
2. Dārza svētku organizēšana 2023. gada 1. jūlijā.
3. Sagatavošanās darbi hercoga Pētera 300 gadu jubilejas svinībām 2024. gadā.
4. Kurzemes hercogu kapeņu ekspozīcijas atjaunošanas I kārtā: dizaina projekta sagatavošana.
5. Krājuma un arhīva uzskaites sistēmas uzlabošana un papildināšana.
6. Muzeja pamatekspozīcijas digitālā gida papildināšana izstāžu saturu pieejamības uzlabošanai.
7. Kataloga “Rundāles pils krāsnis” sagatavošana izdošanai (autore L. Lancmane).
8. Kataloga “Latvijas lustru kolekcija Rundāles pilī” sagatavošana izdošanai (autore K. Budže).
9. Mākslas priekšmetu iegāde Eiropas valstu izsoļu namos ekspozīcijas papildināšanai ar Kurzemes hercoga Pētera mākslas kolekcijai atbilstošiem mākslas darbiem.
10. Finansējuma piesaiste Rundāles pils dārza laistīšanas sistēmas izbūves realizēšanai.
11. Hercoga Pētera augļudārza izveides konceptuālās vīzijas izstrāde un ieceres realizēšanai nepieciešamā finansējuma piesaiste.
12. Nepieciešamo uzlabojumu veikšana pils tehniskā aprīkojuma sistēmās.